

Alte Drucke

APOLOGIA || FRANCISCI || MONTANI PRO SOCIETATE || IESV IN GALLIA. || CONTRA ANTONII ARNALDI || Aduocati Parisiensis Philippicam. || Ex Gallico in ...

Richeome, Louis

Cracoviae, 1597

Caput XVII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-154864

usus exigit, huncq; vicissim ab Ecclesia in spiritualibus regi & dirigi; & ita quidem, vt quodad rectè, & diuinis legibus conuenienter Magistratus præest, minimè impediatur, quò minus munere suo liberè, & sine cuiusquam interpellatione fungatur. At si ius fasq; violet, remedia adhibet Ecclesia tam spiritualia, quàm temporalia, & ad officium reducere conatur, exemplo spiritus, qui corpus dirigit & corrigit, modò rerum diuinarum contemplatione, precibus, & id genus aliis subsidiis, modò ieiuniis, vigiliis, & aliis huiusmodi afflictationibus, quando terminos sibi præfixos nimia cibi potusque appetentia & ingurgitatione, vel alterius delicti cupiditate transcendit. Quòd si in Ecclesiastica administratione spirituales potestatem à temporali, & Religionem à politia abiungis; quid aliud nobis parturis, imò & paris, quàm corpus hominis absq; anima, bestiam potius quàm hominem; Rempub. Ethnicam, Machiavellicam & Turcicam, in qua corpus tanquam caput & princeps imperet absq; Religione; & in qua Deus aut nullo, aut non nisi simulato & hypocritico cultu colatur? Habes potestatem spiritualem & temporalem, qua Ecclesia Catholica credit Apostolicam sedem præditam esse: si tibi grandis nimium videatur, patienter, si sapis, tolera: vel si semper Arnaldus esse velis, caueas ne incidas in nassam Hispanicę inquisitionis; quæ te aut *ianuis clausis*, aut in tenebrosa quapiam cauea declamare, vel potius clamare cogat.

CAPVT XVII.

*Non esse indignum Rege, vt se subiiciat
sedi Apostolicæ.*

Causa

AVSSA erroris tui, quoad duas prædictas, quas hactenus refutauimus, hæreses, hæc est, quod existimas, indignum esse regia Maiestate, alterius iussa tanquam superioris capescere; ignarus, eam esse virtutis conditionem, vt nunquam imminuat vllius magnitudinem, sed potius extollat & illustret; & obedientiæ eam esse naturam, vt quosuis sui studiosos in omnium admirationem rapiat. Nam cum quis ex infima vulgi face sese alteri subiicit, non admodum suspiciendum, & laude dignum facinus censetur; sed cum regia Maiestas ad alterius nutum sese conformat, & attemperat, id demum facinus diuinum, omniumq; vocibus prædicandum existi-

Dictum Theodosii L. Digna uox. C. de Legibus. matur. Quod non fugit magnum illum Imperatorem Theodosium, cuius hoc oraculum in libris tuæ iuridicæ professionis: *Digna vox est maiestate regnantis, legibus alligatum se principem profiteri, & reuerà maius imperio est submittere principatum legibus.* Hanc viam Dei filius, cum in mundum venisset, ingressus, mirificam sibi apud mortales omnes conciliauit sanctitatis opinionem. Nam licet omnibus virtutum ornamentis condecoratus fulgeret; nullius tamen virtutis clariora & expressiora documenta edidit, quam obedientiæ & humilitatis, quæ obedientiæ & mater & filia iure appellatur. *Factus est enim obediens, vsq; ad mortem, mortem autem crucis.* Neq; potuit Apostolus significantius exprimere excellentissimam Christi obedientiam: quam cum dixit, eum totius vitæ suæ decursu obedientem perstitisse; & eadem quoq; obedientia crucis supplicium subiisse. Adhæc Euangelista testatur, eum subditum fuisse matri & Iosepho, qui solum patris nomen habebat.

Philip. 2.

Luce 2.

Obiicies fortassis, *Christum fuisse Deum*: at si indignum non erat, suprema illa & infinita maiestate subesse homini, cur hoc esset indignum mortali hominis maiestate? Vtq; filius Dei

Dei nulla re magis sese probauit & declarauit filium patris æterni, & matris, quàm obsequendi studio (cùm nihil aliud sit, quod potiore & arctiore iure debeat filius maioribus suis) ita & Rex Franciæ, præ cæteris orbis terrarum Regibus, hanc tam promptam Ecclesiæ, eiusq; aspectabili capiti, obtemperandi voluntatē & cupiditatē præ se ferre debet; vt verè sit & habeatur *Ecclesiæ primogenitus filius*; tantumq; adest, vt idcirco quidquam de magnitudine regiæ maiestatis decerpatur & diminuatur; vt hæc ipsa obedientia illum potius super omnes euehat, nihilque adeò præter illam sit, quo se cæteris Principibus antestare & præire demonstret: vt taceam, omnes actiones, ex hac virtute natas, reliquis omnibus præclarè factis longè plus laudis apud omnes rectè sentientes mereri. Theodosius multa præclara domi forisque gessit: sed præ cæteris, quæ tota vita sua gessit, nihil magis à mille ducentis annis decantatur; quàm obedientia illa, qua suo sese Episcopo submisit, & consequentibus sæculis celebrabitur; quoad licebit veritatis præconibus cathedram conscendere, & ad populum verba facere. Si in te vel vnica mica Christianæ humilitatis fuisset, totum hoc faciliè conspexisses, neque tam audacter & impudenter os aperuisses: sed superbia, lumine adempto, te excœcauit, & linguam in præceps egit, hæresi que te contaminauit, & illo capitali odio, quo in Sedem Apostolicam ardes, inflammauit. Vitium hoc omnium scelerum fons est & origo, præcipuè hærescos, cùm omniū, tū hodiernæ potissimum, *Superbia parēs hærescos.* *Initium omnis peccati superbia.* Diuersis locis diuersæ hæreses, sed vna Eccles. 10. *mater superbia omnes genuit*, inquit S. Augustinus. Nihil magis Lib. de uera refugit superbia, quàm sibi quenquam præponi: semper apost. c. 8. ascendit, & tam diu in altum sese tollit, quam diu vires suppetunt, nec definit, donec in inum corruat; *superbia eorum, qui Psal. 73. te oderunt, ascendit semper.* Lucifer in supremo cælo erat, su-

Vis obedientiæ

Theodoret. li. 5. histor. ca. 17

Superbia parēs hærescos.

Eccles. 10.

Lib. de uera apost. c. 8.

Psal. 73.

L

pra

Isaia 14.

Natura heretici.

pra omnem naturam creatam exaltatus, nihilominus corde suo volutabat illud, *Ascendam*, agrè ferens Deum se eminentiorem. Hæreticus ergo *primogenitus superbiæ filius* naturam patris sequitur: vult enim semper primum occupare locum: semper cælum per stultitiam affectat, odioq; omne illud habet, quo ab ascensu prohibetur, & multò magis id, quo deprimitur. Hinc fit, vt omnem se superiore potestatem, & maximè spiritualement, quæ iudicium & voluntatem, animæ nobiliores partes, tangit, abominetur. Hinc imperij impatiens nemini morem gerit; & vt coruus oculos, sic iste caput appetit: hoc enim obstat, quo minus excelsior appareat, hoc ex alto eundem deturbat: quare caput hoc totis viribus contere molitur.

CAPUT XIX.

*De impudentia Hæreticorum in Reges
& Principes.*

2. Petr. 2.

Quales sint hæretici erga Reges.

QUOD si vnquam vlla extitit hæresis superbiæ & arrogantia tueris, ea est hæresis nostræ ætatis, colluuius & sentina, in quam omnium antiquarum hæreseon sordes confluerunt. Hinc & in caput Ecclesiæ remis velisq; consurgit, vera filiorum superbiæ effigies, de quibus his verbis Apostolus: *Dominationem spernunt, audaces, sibi placentes, Maiestatem blasphemant.* Nec capiti duntaxat spirituali, sed & temporali hæresis cornua obuertit: licet enim videatur Regibus & Principibus politicis debitum honorē & reuerentiam deferre; inuitâ tamen id agit Mineruâ, neq; sine spe alicuius commodi, aut libertatis, aut alterius doni id facit. Hac spe sublata, dentes stringere, & ungues exercere egregiè nouit. Legatur Lutherus, qui quanta insolentia in Henricum VIII. Regem Angliæ inuectus sit, explicatu difficile est, licet profiteretur, se Reges venerari & colere.

Caluinus